No. 2172 Zaterdag 22 Augustus 1925. 42ste Jaargang

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire, Aruba en de Bovenwindsche eilanden per drie maanden fl. 2.— bij vooruitbetaling.

Bureau van dit blad: St. Elisabeth's Gasthuis.
Administratie: St. Thomas-college.
DRUKKER. B. L. BOGAERS.

Voor het Buitenland per jaar fl. 10.—
Afzonderlijke nummers fl. 0.15.
Prijs der Advertentiën van 1—7 regels f. 0.50; voor elken regel meer 7½ cts.

Het Plan-Molengraaff.

III.

De hoofdgriel, die tegen het water, dat voor onze stads-waterleiding in aanmerking komt, is ingebracht, zou zijn, dat het schadelijk is voor de gezondheid.

Waarop deze bewering steunde, hebben wij nooit vernomen. Bewijzen daarvoor zijn nimmer aangevoerd.

Zooveel is zeker, dat, ingeval deze bewering waarheid bevatte, het geheele *Plan-Molengraaff* daarmede ten doude zou opgeschreven zijn. Immers met die zekerheid voor oogen, dat dit water voor de gezondheid nadeelige stoffen bevat, zou een ieder zich er wel voor wachten, dat water te drinken. Hoogstens zou het voor keuken-, bad- en waschwater worden aangeschaft.

Het komt er dus voor alles op aan, ter dege vast te stellen of die bewering gegrond is, ja dan neen.

Wij zullen ons bij de volgende uiteenzetting, van de wetenschappelijke en onbegrijpelijke woorden, waar deze strikt noodzakelijk zijn en niet vermeden kunnen worden, er een voor ieder begrijpelijken uitleg aan toevoegen.

Ingenieur MOLENGRAAFF heeft al het water wat voor deze watervoorziening in aanmerking komt, tallooze malen geanalyseerd en is toen tot de volgende resultaten gekomen.

Het water uit de verschillende bronnen en putten heeft de volgende samenstelling:

	Bonabista	*Hato*	*Hato*	*Rozendaal*
Carbonaathardheid	12 D. G.	11 D. G.	8 D. G.	14 D. G.
Totale hardheid	10 D. G.	12 D. G.	12 D. G.	15 D. G.
Chloor-ionen	90 m.gr. p.L.	220 m. gr.	181 m. gr.	109 m. gr.
Magnesium-ionen		7 m. gr.		

Absoluut zeker staat vast, dat het water van geen enkele dezer bronnen of putten schadelijke bestanddeelen bevat voor de gezondheid van den mensch.

Het beste bewijs hiervoor is wel, dat zelfs water uit bestaande waterleidingen in Europa tot 105 D. G. hardheid en met 200, 225 tot zelfs boven de 300 chloor-ionen per Liter de gezondheid der verbruikers niet benadeelt.

Doch de wantrouwende lezer zal in plaats van al die chemische vaktermen, wel liever wat nader hieromtrent willen ingelicht worden.

Voor ons doel kunnen we het water onderscheiden in *zacht* en *hard* water, in *zoet* en *zout* water.

De *hardheid* van het water is een gevolg van kalk en magnesiumverbindingen die het bevat. Het zoutgehalte van het water is te wijten aan zouten, *chloriden* die er in zijn opgelost.

Zuiver regenwater is zoowel zoet als zacht.

Zoet omdat er geen zoutdeelen in zijn opgelost; *zacht*, omdat er zich geen kalkdeelen in bevinden.

Er kan echter van beiden een betrekkelijk groote hoeveelheid dezer stoffen in het water zijn opgelost, vóór het daardoor ongenietbaar of schadelijk wordt voor de gezondheid.

Het zout- (*chloride*-) gehalte van het water van de bovengenoemde putten en bronnen is veel te gering dat het zelfs geproefd kan worden.

Een *zeer groot* gehalte aan kalk- en magnesiumverbindingen (dat is de carbonaat-hardheid) is het meest merkbaar bij het wasschen, omdat het een grootere hoeveelheid zeep verbruikt en weinig schuimt.

Het komt er dus op aan vast te stellen hoe hoog dat gehalte aan kalk enz. is, of m.a.w. *welken graad van hardheid* dit water heeft.

Hierbij worden verschillende systemen gebruikt: Duitsche, Fransche of Engelsche methoden.

De Duitsche graadverdeeling (D.G.) noemt één graad van hardheid, wanneer op elke 100.000 deelen water één deel kalk (CaO) aanwezig is, dus 10 milligram kalk op 1 Liter water.

1 D. G. = 1,25 Engelsche gr. = 1,79 Fransche gr. van hardheid.

Door Ing. MOLENGRAAFF is bij zijn onderzoek de Duitsche graadverdeeling gevolgd.

Volgens een algemeene norma beschouwt men het water *volgens zijn hardheid*:

Totaalhardheid in D.G.	*Benaming*
van 0— 4	*zeer zacht*
„ 4— 8	*zacht*
„ 8—12	*middelmatig*
„ 12—18	*tamelijk hard*
„ 18—30	*hard*
boven 30	*zeer hard*

Geheel afgezien nog van de zekerheid, dat het bewuste water wat voor de stadsleiding in aanmerking komt, nog veel kan verbeterd worden, kan men het, zooals het nu door de bronnen van Hato geproduceerd wordt, tot de *middelmatige* soort van hardheid rekenen.

Doch voor drinkwater, dus voor zoover het 's menschen gezondheid betreft, is de *hardheid* van het water van een geheel ondergeschikte beteekenis. Er zijn een reeks van watervoorzieningen in kleine en groote steden van Duitschland met veel hooger graden (boven 30 D. G.) hardheid, waarvan het water als uitstekend geldt en niet het minst schadelijk voor de gezondheid is.

Dit zal wel duidelijker worden uit de getuigenissen van tal van vaklui, die zich speciaal met wateronderzoek en waterhygiëne bezighouden. Zoo zegt A. GÄRTNER: „Wij moeten constateeren, dat nadeelige gevolgen voor de gezondheid door het gebruik van *hard* water nergens in de vaklitteratuur op ontwijfelbare wijze is vastgesteld en wij hebben geen recht, alleen om geheel hypothetische gevaren (dus louter op veronderstellingen) *hard* water alleen om de hardheid te veroordeelen. Wij kennen een ziekenhuis met 300 bedden waar de patienten reeds jaren lang water van 79 D. G. hardheid, zonder nadeel er van te ondervinden, gedronken hebben. Er zijn ons veel plaatsen bekend, waar het grond- en bronwater 50 en meer graden hardheid bezit, waar elk nadeel voor de gezondheid ontbreekt."

Het eigenaardige is wel, dat op vele plaatsen in Europa er even groote vooroordeelen en antipathie onder het volk bestaan tegen het gebruik van *regen*water als hier tegen putwater. Zoo zegt dezelfde schrijver omtrent het gebruik van *zeer zacht*, van regen- en gedestilleerd water: „Alle theoretische beschouwingen over de schadelijkheid van *zacht* water worden door de praktijk tegengesproken. In uitgestrekte streken van het oorspronkelijk gesteente, van de bonte zandsteen, porphyr, graniet enz. bedraagt de hardheid van het water niet meer dan 1 tot 2 D. Gr. Toch kan men daarom de bewoners van het Zwarte Woud, van een groot deel van Thüringen, van Zweden en Noorwegen nog niet als gedegenereerd beschouwen.

Zij hebben een even zoo krachtig beenderengestel en lichaamsbouw als hun stamgenooten, die hard water drinken. In sommige streken hebben de menschen geen ander drinkwater dan alleen regenwater. En ook deze menschen — zoo b. v. de bewoners van de lage kleistreken in Holstein — behooren tot de krachtige menschen. Toen men op de zeebooten gedestilleerd water als drinkwater wilde invoeren, heeft men eerst jarenlang proeven genomen op galeiboeven, om te zien of gedestilleerd water onschadelijk is. Niemand zal wel willen beweren, dat het voedsel, wat aan deze menschen verstrekt wordt, bijzonder weelderig is, en toch zijn geen nadeelige verschijnselen voor de gezondheid opgetreden. Na hen hebben duizenden en tienduizenden zeelieden jaar in jaar uit gedestilleerd water zonder eenige nadeelige gevolgen voor de gezondheid gedronken.

Men heeft dus niet het recht te beweren dat *zacht* water wegens het ontbreken van kalkgehalte de gezondheid benadeeld."

Een andere specialist WALTHER KRUSE zegt het volgende: „Men heeft het gipsgehalte of in 't algemeen de te groote hardheid van sommige drinkwatersoorten de schuld gegeven van diarrhée, vooral bij pas aangekomen personen. Ook hier kan men daartegen inbrengen, dat niet de opgeloste stoffen, maar levende kiemen (bacteriën) in het water de eigenlijke oorzaak van die storingen zijn. De dagelijksche ondervinding leert, dat men zeer spoedig aan een nieuw drinkwater gewent, *ook al is het nog zoo hard*. Zoo bestaan er voorbeelden, dat een geheele bevolking water van 40, ja tot 100 gr. hardheid voortdurend drinkt zonder eenig nadeel daarvan te ondervinden. Van den anderen kant heeft men dikwijls van gevaren gesproken, die het drinken van regenwater of het gesmolten water der gletschers of van gedestilleerd water met zich meebrengt. Men heeft dat willen bewijzen door het gebrek aan minerale bestanddeelen, die het menschelijk lichaam schade doet. Vrij algemeen gelooft men tegenwoordig dergelijke beweringen naar het gebied der vooroordeelen te kunnen terugwijzen, of ze aan toevallige eigenschappen b.v. van maagkwalen te kunnen toeschrijven. Men weet genoegzaam, hoe lang het water van regenwater en het gedestilleerd water van onze zeeschepen zonder eenig nadeel kan gedronken worden."

Een andere hygienist K. B. LEHMANN zegt: „Het *zeer harde* water (van 30 tot 40 D. Gr. hardheid) zooals wij het geregeld te Würzburg drinken, smaakt degenen, die het niet gewoon zijn, in het begin soms niet bijzonder aangenaam, doch al heel spoedig wordt men er aan gewoon. Van maag- en darmstoringen in dien eersten tijd heb ik niet veel ervaring kunnen opdoen, en enkele zeldzame gevallen bewijzen niets. De stad Schwäbisch-Hall drinkt soms, wanneer de voorziening met zacht water niet toereikend is, water (volgens analysen

Jang Poenja Hoetan.

Jang poenja hoetan. Zij, aan wie het woud behoort.

Jaren lang had de groote gevlekte kat geheerscht over haar rijk. Wanneer des avonds het vlammend oog van den dag onder de kim zonk en de drukkende hitte weggeblazen werd door den adem van den avondwind, die koelte aandroeg van de zee, werd de tijgerin wakker. Met diepe keelklanken geeuwend, de krissen harer tanden op elkaar klappend, kwam zij overeind. Op de achterbouten doorzakkend en de voorpooten naar voren verplaatsend, rekte zij het lenige lijf tot zij bijna haar dubbele lengte kreeg; sprong toen ineens uit haar leger weg om haar ommegang te beginnen. Geruischloos gleed zij, meer dan zij liep, door het dichte onderhout, waarin nog geen kapmes ook maar een voetpad had uitgehouwen. Het was er pikkedonker, maar hoog erboven in de takken van den pohon-radja — de ontzagwekkende koningsboom, die als een toren uitstak boven het platte bladerdak van de vulgaire boomen des wouds — wierp de maan flarden van zilver licht, dat de vrolijke roode apen prikkelden tot een dol feest, waarbij zij dansten onder de begeleiding van een onafgebroken gekrijsch. Aan den voet van den machtigen boom stilstaande, wierp de tijgerin de bliksems van haar smaragd-groene oogen omhoog; zij gleden onopgemerkt aan de uitgelaten bende, die op de takken danste, voorbij. De groote breede kop loensde naar boven, de vreeselijke muil zakte open en daar ratelde de donder van haar brullen diep achter uit haar strot. Een hoorbare stilte volgde. Verstijfd van schrik klemden zich de opgewonden dansers met hand en poot aan de takken vast, en staarden ontzet in de fonkelende oogen beneden in de diepte. Een oogenblik later sprongen zij onder zenuwachtig angst-krijschen in de wildste paniek als epileptici door en over elkaar.

De tijgerin wist wat volgen ging; in de dwaze mêlée viel altijd wel een der feestgenooten naar beneden. De ongelukkige bereikte niet of nauwelijks den grond; de vreeselijke kaken sloten zich zonder den rampzaligen aap ook maar den tijd te laten een stervenskreet te gillen. Zoo ging het haast elken nacht; een paar roode apen vielen aan den honger der vorstin van het oerwoud ten offer met als toespijs wat klein gedierte, dat de onvoorzichtigheid had haar pad te kruisen. Maar driewerf wee wanneer jongen haar tepels zogen; haar vraatlust werd dan tot verderf van alles wat er liep of kroop, sprong of vloog achter de geheimvolle coulissen van de hoetan en dat dikwijls van den slaap in den dood ging. Het woud betaalde geregeld aan haar, aan wie het behoorde, de cijns des bloeds.

Zoo was het altijd geweest, zoo zou het ook altijd gebleven zijn... wanneer niet de blanke toewans gekomen waren. Met kapmes en bijl, met vuur en met dynamiet waren zij op het oerwoud aangevallen. Van alle streken van het compas ging hun aanval uit. Een niet te verzadigen honger naar rubber had hen het koude geboorteland doen verlaten en hen naar de gloeiende stranden van Insulinde gedreven. Zij droomden slechts van een batig slot, die mannen van de cultures, van een maand salaris-extra en van tantièmes. Hun plantages van duizenden bouns schoten op uit den vruchtbaren humusbodem van het vernielde maagdelijke woud en al heel spoedig kwam de tijd, dat nog slechts één groot stuk rimboe als een eiland lag in een zee van ondernemingen, waar duizenden bruine handen de melk uit de boomen tapten, die tot rubberkaas gestremd de zeeschepen vulde om naar de Europeesche entrepots te varen.

„*Jang poenja hoetan*" merkte eerst weinig van de nieuwkomers. Als er in het bosch in haar nabijheid gekapt, gebrand of geschoten werd, begreep ze wel, dat zij daar niet bijhoorde en verhuisde ze dan naar een ander stuk van haar uitgestrekt erfbezit. Af en toe liep zij 's avonds wel eens op den rand van het in cultuur gebrachte gedeelte tegen een ossekar aan, die overtijd was en waarvan de sappis lagen te ronken, onderwijl de inlandsche drijver op den bok zat te slapen — alle waarschuwingen en bevelen van de toewans ten spijt. Ze scheurde dan den onvoorzichtige van den bok of wel ze sloeg met één slag van haar sterke klauw een der ossen de nekwervel stuk en vrat een gedeelte van het dier op.

Maar de ontmoetingen tusschen de tijgerin en de plantagemenschen waren toch uitzonderingen gebleven. Totdat de toewans dwars door het laatste oerwoud-eiland heen een grooten weg gekapt hadden om, zooals zij het noemden, de streek open te maken voor het groote verkeer. En rechts van dien weg was er in den drogen tijd in de hoetan geen water, links wel. Zoodat alles wat er rechts van den weg leefde, op en onder de boomen, 's nachts dwars over den weg moest, om zijn dorst te lesschen.

Op een avond, dat de tijgerin gevolgd door haar jong — ze werd oud en had er ditmaal slechts één — zich opmaakte om naar het water te gaan, namen een heer en een dame, die bij vrienden aan den anderen kant van het bosch thee hadden gedronken, afscheid en stapten in hun auto om naar huis te rijden. — „Je mag met de droogte wel oppassen voor de tijgers," zei de gastheer, die zijn gasten uitgeleide deed. „We hadden eigenlijk rechts van den weg drinkbakken in het bosch moeten plaatsen, dat was veiliger".

„Houd nu op met je onzin", zei de ander, „je zou mijn vrouw nog bang maken." En zich tot haar keerend — ze was pas uit Holland, jonggetrouwd en zijn woorden waren voor haar nog geopenbaarde waarheden. — „In een auto met een paar goede lantarens heb je nooit last van een matjam; die loopen ze heusch wel uit den weg."

Tien minuten later gebeurde het vreeselijke. Langzaam, door haar jong gevolgd — alleen deed zij het altijd met een paar groote sprongen — stak de tijgerin, met de staart de flanken zweepend, den weg over. Daar kwam door de bocht van den weg in eens iets op haar aangerend, maar, wat?... een suizend geluid, een paar sterren, die recht op haar aanvlogen. Ze wilde zich omkeeren om haar jong bij het nekvel in den bek te nemen en er mee in de veiligheid van het bosch te vluchten. Maar te laat, het vreeselijke suiste langs haar heen en midden op den weg lag het tijgerjong — dood — de borstkast ingedrukt. De tijgerin rook er aan, keerde het kleine tijgertje om en om, en toen zij het vreeselijke verwezenlijkt zag, wierp zij naar de sterren omhoog zoo wanhopig een klaaggehuil, dat heel de rimboe sidderde en het kleine vrouwtje in de auto bevend tegen haar echtgenoot aankroop. Hij had nog geen woord gezegd, maar barstte toen in eens uit: „God bewaar me, dat was me een beurt. Maar we zijn er goed afgekomen. Wat sprong dat beest opzij; het zag zeker onze lantarens voor sterren aan. Ik geloof dat we over het jong heengingen, de wagen schokte zoo."

En toen hij thuis kwam, gaf hij nog even een telephoontje naar de vrienden van den anderen kant van het bosch, en deelde het gebeurde mee: „O, neem me niet kwalijk, sliepen

in mijn eigen laboratorium verricht) van 105 D. Gr. hardheid, zonder dat ooit zeker bewezen storingen der gezondheid dientengevolge konden waargenomen worden."

Dit alles is heel verklaarbaar als men weet, „dat kalk een onmisbaar bestanddeel voor onze voeding is," zooals M. RUBNER zegt.

Van den allerlaatsten tijd is het getuigenis van den arts van het District Peine, DR. KARL OPITZ, die een langdurig en uitvoerig onderzoek naar de hardheid van het drinkwater in verband met de volksgezondheid heeft ingesteld en daarbij tot het resultaat kwam, „dat de bevolking van dat district bij een bijzonder rijkelijken toevoer van kalk in het drinkwater zich over het algemeen krachtiger en gezonder ontwikkelt, dan dit bij gebruik van zacht water het geval is.'

Tal van andere getuigenissen van specialiteiten op dit gebied zeggen hetzelfde. Alleen geeft men toe, dat alleen *zeer hard* water (wat het water van Hato *niet* is) bij het wasschen in het begin een eenigszins ruwe huid ten gevolge kan hebben. Daarentegen heeft drinkwater met veel kalk-bestanddeelen een zeer gunstigen invloed op den toestand der tanden.

Hierbij kunnen we het dus gevoegelijk laten en als slotsom de bewering, dat het water van *Hato* nadeelig zou zijn voor de gezondheid, gerust als een praatje zonder eenigen grond voor altijd op zij zetten.

De Vaticaansche Missie-Tentoonstelling.

IV.

De afzonderlijke Missies.

Dit gedeelte, het *analytische* gedeelte der tentoonstelling, is samengesteld uit de afzonderlijke stands van de verschillende Missiecentra's (missiën, Apostolische Vicariaten, Apostolische Prefecturen) en van de verschillende organische groepen van Missioneerenden (Religieuze orden, Religieuze Congregaties, Missiecongregaties, Seminaries voor Buitenlandsche Missiën, Liefdewerken voor de Missiën).

Het groote deel der paviljoenen wordt in beslag genomen door de afzonderlijke stands. Ze zijn geordend volgens geografische orde, zoodat de orden, die missiën hebben in verschillende werelddeelen, achtereenvolgens in verschillende paviljoenen uit haar diverse missiën tentoonstellen.

De groote *Revista Illustrata dell' Esposizione Vaticana* — het officieele blad der tentoonstelling, waaraan persoonlijk medewerken de meest vooraanstaande personen op missie-gebied — merkte in een artikel van recenten datum op, dat, zoo men geen rekening houdt met het tweevoudig aspect der tentoonstelling, het *synthetisch* en het *analytisch*, en geen voldoende aandacht schenkt aan het eerste, men gevaar loopt het idee der samenstellers niet te treffen (te miskennen).

Wanneer men de talrijke zalen doorloopt — zoo schrijft het blad —, en het eenigszins eentonig zich herhalen van analoge voorwerpen gadeslaat, zou men een valschen indruk kunnen krijgen, en meenen dat het den samenstellers erom te doen was te imponeeren door massa's exotische voorwerpen en om zoo te zeggen een serie van bazars te geven, meer dan om kundige keuze en wetenschappelijke dispositie, gelijk overeenkomt met den aard van een wetenschappelijk demonstratie".

Hetzelfde blad, om aan te toonen dat een dergelijke verkeerde opvatting zou voortkomen niet uit een fout van de organisateurs, maar uit een gezichtsbedrog van den kant der bezoekers, voegde er de volgende belangrijke opmerkingen aan toe:

„De particuliere stands zijn van belang niet alleen door het materiaal dat ieder bevat, maar vooral doordat ze alle samen de meest karakteristieke elementen voor het *synthetische* deel hebben bijeengebracht. Daarom is het van groot belang te bemerken, dat ten slotte de afzonderlijke stands pas hun eigenaardig effect krijgen als ze bezien worden in het licht der statistieken: en dat al de rest in deze stands slechts waarde heeft als omlijsting van het schilderij: in zoover het namelijk reëele en tastbare waarde geeft aan de cijfers der statistiek, door aan de bezoekers te toonen het milieu waarin de missionaris zijn werkzaamheid ontvouwt. 't Is immers duidelijk dat men niet dezelfde waarde van apostolische werkkracht moet toekennen aan 100 doopsels toegediend door den eersten den besten kapelaan in een van onze gewone landen en aan 100 „doopsels onder een heidenbevolking.

„Zoo nu 10 of meer analoge groepen van missionarissen werken op plaatsen, die wat zeden, geschiedenis, ethnographie enz. betreft, groote gelijkenis vertoonen, is het duidelijk, dat een zekere monotonie niet kan uitblijven."

„Evenwel, wat aan den bezoeker-toerist niets dan montonie biedt, is voor den geleerde zeer interessant, wijl het de mogelijkheid opent verschillende werk-methodes in een zelfde milieu met elkaar te vergelijken."

Gelijk ook van den anderen kant het geoefend oog van den geleerde uit deze afzonderlijke stands groepen van voorwerpen heeft kunnen verzamelen, die oogenschijnlijk identiek zijn voor den leek, maar die geïsoleerd en met elkaar vergeleken, óf onverwachte verwantschap, óf, nog dikwijler, langzame, progressieve evolutie van bestemming en vormen vertoonen.

Wie daarom de afzonderlijke stands van de tentoonstelling zoude willen zien uitgesloten, zou op de eerste plaats toonen het voornaamste doel van de tentoonstelling, een algemeenen blik te geven op de missies, voorbij te zien, en bovendien zou hij toonen niet te begrijpen dat het algemeene of synthetische gedeelte slechts kon georganiseerd worden, omdat men het volledig materiaal van de speciale stands ter beschikking had.

Hieraan willen wij eenige citaten toevoegen van hetgeen de Romeinsche correspondent van het (Liberale) *Handelsblad* aan zijn blad over deze Missietentoonstelling schreef.

De correspondent schreef dan:

„Zeer indrukwekkend, ontzagwekkend zelfs is deze „wereld-tentoonstelling" als grootsche manifestatie van de intensiviteit, waarmede de R. Katholieke Kerk de opdracht nakomt: „*Predikt het Evangelie aan alle creaturen*". Men heeft hier een revue van beschikbare krachten, van kerkelijke legerscharen (met recht) en tevens een overzicht van reeds verkregen resultaten. Eenieder moet erkennen: zonder bezielde overtuiging is zulk een geloofsexpansie niet mogelijk...."

„De hoeveelheid van hetgeen te zien is, mag overweldigend genoemd worden. De inventaris moet verscheidene honderdduizenden nummers omvatten....."

„Uit China bleek zulk een massa gezonden te zijn, dat twee paviljoens gevuld werden in plaats van één. Ook Afrika neemt thans twee groote paviljoens alleen in beslag....."

„Tegenover de rijke winst aan inventaris staat een schade wat betreft de organische verhoudingen.

Bij deze verbrokkeling en vaak verbijsterende opeenstapeling wordt het geheel nochtans duidelijk beheerscht door ééne gedachte, en al werkte deze niet opbouwend, in constructief technischen zin, binnen deze veertig zalen, over de geheele wereld laat zij, (de Kath. Kerk) zich terdege gelden als drijfkracht van een bij alle vertakkingen des te meer bewonderenswaardige organisatie...."

„Op deze zaal (t. w. de zaal, welke gewijd is aan het H. Land Palestina.) volgt als tweede die, welke een beeld geeft van de geschiedenis der Roomsche missiën in het algemeen.

Deze zaal draagt meer dan de andere een documenteerend karakter. De tentoongestelde voorwerpen en afbeeldingen, als bewijsstukken wetenschappelijk gerangschikt, stellen den bezoeker in staat zich een denkbeeld te vormen van hetgeen door de Kerk gedurende negentien eeuwen is gedaan om het geloof in de wereld te verbreiden. Tevens blijken de groote verdiensten van vele missionarissen op het gebied van wetenschap en beschaving.".

INGEZONDEN.

Geachte Heer Redacteur.

Wees zoo goed mij van Uw gastvrijheid gebruik te laten maken door opneming van het onderstaande.

De veiligheid in de Breede-straat laat door 't steeds drukker wordende autoverkeer veel te wenschen over.

't Zou ongetwijfeld onnoodig zijn de betrokken autoriteiten, die voor 't verkeer en de veiligheid te zorgen hebben, door middel van dit blad, op het groote gevaar te wijzen, als alle auto's door verstandige menschen bestuurd werden.

't Aantal achter 't stuurrad zittende roekeloozen, die zich om eigen leven en dat van anderen weinig schijnen te bekommeren, is echter zeer groot.

Niet zelden gebeurt 't, dat op Curaçao's drukste verkeersweg, waar helaas trottoirs of vluchtheuvels ontbreken, een paar automaniakken 'n soort wedstrijd aangaan, en den voetganger dwingen langs den rijweg of in de goot te gaan loopen, waar 't echter 't allerminst voor voorgangers geschikt is.

Zou niet de beste oplossing zijn aan de beginpunten van dergelijke wegen een grootbord te plaatsen, waarop met duidelijke letters de maximum-snelheid staat aangeven?

Me dunkt dat bij 'n snelheid van 10 K.M. per uur, 'n auto 'n matig gangetje heeft, waarbij toch op 'n kritiek moment tijdig gestopt kan worden.

Bij overtreding lijkt me tijdelijk intrekking van rijbewijs als straf niet te zwaar.

Als er spoedig 'n afdoende maatregel genomen wordt, zal later 't spreekwoord niet van toepassing zijn:

Als 't kalf verdronken is, dempt men den put.

U mijnheer de Red. dankend voor de verleende plaatsruimte, noem ik mij

G. U. P. A.

Geachte Redactie.

In Nederland is door het Hoofdbestuur der *Nederlandsche Maatschappij voor Nijverheid en Handel* een onderzoek ingesteld naar de tarieven, welke daar te lande aan handel en nijverheid worden berekend voor electriciteit, gas en water.

Aanleiding tot deze opdracht was het vermoeden, dat deze tarieven groote verschillen zouden vertoonen en dat vele gemeenten meer letten op groote winsten voor de gemeente dan redelijke tarieven voor gebruikers.

De vragen, die bij dit onderzoek beantwoord moesten worden, waren o. a.:

1. Wordt de electriciteit zoo economisch mogelijk geproduceerd?
2. Wordt zij op de meest rationeele wijze gedistribueerd?
3. Wordt er te veel winst gemaakt bij de productie en - of - bij de distributie?

Zou een dergelijke commissie van deskundigen met een dergelijke opdracht in zake onze electriciteitsvoorziening ook geen goed werk hier op Curaçao kuunen verrichten?

Met dank voor de plaatsing.

UEd's dw.
Een voorstander
van beter en goedkooper licht.

Berichten uit de Kolonie.

Pastoor v. d. Veer's 40 jarig Priesterjubilé.

Het 40 jarig Priesterjubilé van Pastoor J. VAN DER VEER is ll. Zondag met veel enthusiasme gevierd. Heel de parochie van Santa Rosa nam er aan deel, en bewees hoezeer de grijze herder door zijn volk bemind wordt.

Begeleid door Mgr. VUYLSTEKE en een 7 tal priesters, voorafgegaan door het muziekkorps van de jongens van *Scherpenheuvel* en een stoet van bruidjes, trok de jubilaris buitenom over het kerkplein naar den ingang der kerk, die in feestdosch prijkte.

Aan het altaar werd de feesteling geassisteerd door den Hoog Eerw. Pater Vicaris M. LUYCKX als presbiter assistens, de Paters P. A. EUWENS en A. KUIJPERS als diaken en sub-diaken, terwijl de kapelaan der parochie Pater B. VAN EVERDINGEN als ceremoniarius fungeerde. Ter zijde van het altaar had Mgr. Vuylsteke plaats genomen, die na het Evangelie den jubilaris toesprak en geluk wenschte, en als een voorbeeld stelde voor zijn parochianen.

Na de H. Mis werd door alle geloovigen een danklied gezongen. gewijd aan den jubileerenden Pastoor.

In een der lokalen van het schoolgebouw vond daarna de receptie plaats, waar alle parochianen gelegenheid hadden hun Pastoor te complementeeren. Een onafzienbare menigte, waaraan geen einde kwam, maakte hiervan gebruik.

Een onvergetelijke dag zoowel voor den pastoor als zijn parochianen.

Mgr. Gijlswijk op Java.

Een *Aneta* bericht uit Batavia meldde dat ZEw. Mgr. GIJLSWIJK. O. P. de Apostolische Delegaat voor het nationaal concilie der verschillende Apostolisch Vicarissen en Profecten der R. K Missies in Oost-Indië, den 15 Juli te Singapore verwacht werd.

Een later Aneta-bericht meldde, dat Z.Emin. den 19 Juli te Tantjong-Priok, de haven van Batavia, is aangekomen, en daar bij aankomst verwelkomd werd door Mgr. VAN VELSEN S. J., den Apost. Vicaris van Batavia en verschillende geestelijken. Vóór de Kathedraal der hoofdstad stonden twee lange rijen knapen met vlaggetjes in de hand opgesteld.

Bij het binnentreden der Kathedraal werd ZEm. met alle plechtigheden van het kerkelijk ritueel ontvangen, waarbij tallooze geloovigen tegenwoordig waren. Den volgenden morgen reed ZEm. Mgr. GIJLSWIJK naar Buitenzorg om daar bij den Gouverneur Generaal van Nederl. Indië, ZExc. Mr. FOCK zijn opwachting te maken en door deze in particuliere audientie te worden ontvangen.

Een droogdok op Curaçao.

In verband met ons hoofdartikel over bovenstaand onderwerp in ons nummer van 14 dagen geleden, is het ons een waar genoegen het volgende *officieële* bericht uit de *Curaçaosche Ct.* van de vorige week over te nemen:

„Ter voorlichting van het publiek kan worden medegedeeld dat bij Gouvernements beschikking van den 1sten Augustus 1925 No 648 aan de *Curacaosche Petroleum Industrie Maatschappij* vergunning werd verleend tot het plaatsen van een droogdok in het Schottegat, ten Westen van het schiereiland *Asiento* en ten Oosten van het eilandje van *Valentijn*.

Bedoeld dok is reeds besteld en zal uiterlijk 1 Juli 1926 geheel gereed zijn.

De bedoeling is, dat van dit dok ook andere schepen dan die der *Curacaosche Scheepvaart Maatschappij* zullen kunnen gebruik maken."

De tankvloot van de Isla.

Gedurende de maand Juli maakte de tankvloot van de *Isla* van 1—16 Juli 21 reizen en van 16—31 Juli 44 reizen, in het geheel dus 65 reizen.

In deze maand Augustus heeft zich het olietransport weer nagenoeg geheel hersteld op het oude niveau van Februari en Maart. Er waren zelfs dagen dat er 5 booten uitgingen.

S. S. „Oranje Nassau."

Deze week liepen hier hardnekkige geruchten dat de *Oranje Nassau* zou vergaan zijn.

Van al deze geruchten is niets waar gebleken. Alle bijzonderheden, die men er over wist te vertellen, is puur phantasie geweest. Misschien heeft de storm, die de vorige week in Frankrijk gewoed heeft, de draden verspreid om dit netwerk van phanthasie en verdichting in elkaar te knoopen. *Fama crescit eundo.* Al voortgaande groeit de faam en ieder voegt er wat van het zijne bij.

Doch wij zouden de verspreiders van zulke geruchten willen vragen, wat voor nut steekt daarin?

Hoeveel gezinnen, die vaders en broeders als kostwinners onder de schepelingen tellen, worden noodeloos in duizend vreezen en angsten gejaagd?

„De Halve Maen".

Zaterdagmorgen maakte ZExc. Gouverneur BRANTJES, vergezeld van zijn dochter en de Heer M. C. BASTET met hun zeiljacht „*de Halve Maen*" een pleziertocht naar Aruba en keerden Maandag met de olietankboot *Carlota* vandaar terug.

Officieele Berichten.

(van deze week.)

De heer P. I. Henriquez is benoemd tot gouvernements-geneeskundige in Curaçao.

Aan den gouvernements-geneeskundige belast met den haven- en quarantainedienst alhier, M. Gerstl, is, om andere redenen dan ziekte, een week vrijstelling van dienst verleend; de gouvernements-geneeskundige G. R. Hopkins is eervol ontheven van de geneeskundige praktijk op Aruba en de gouvernements-geneeskundige P. I. Henriquez is tijdelijk naar Aruba gedetacheerd en belast met de geneeskundige praktijk op Aruba gedurende het verdere verlof van den heer J. E. M. Arends.

Aan den kommies der belastingen op St. Martin N.G., G. A. Huith, is, tot verder herstel van gezondheid, een maand verlofsverlenging verleend.

De bode ter Gouvernements-Secretarie, bij den Kolonialen Raad en de Kamer van Koophandel en Nijverheid, J. van Ecks, is in activiteit hersteld en de tijdelijk bode ter Gouvernements-Secretarie, den Kolonialen Raad en de Kamer van Koophandel en Nijverheid alhier, A. C. Heyzer, is eervol ontheven van deze functien en weder hersteld in zijne functien van brievenbesteller.

(*van de vorige week.*)

De heer J. J. P. Geldof is benoemd tot loods te Willemstad en aan de Caracasbaai.

Aan den hoofdagent van politie alhier, H. Vermeulen is, wegens langdurigen onafgebroken dienst, twee maanden binnenlandsch verlof verleend.

Aan den agent van politie 1ste klasse alhier J. J. Hopmans is, op zijn verzoek, eervol ontslag uit 's Lands dienst verleend.

De heer Luit Anton Blom is definitief benoemd tot loods in Curaçao.

De Gouverneur heeft bepaald, dat, met inachtneming der daaromtrent overigens bestaande voorschriften, de verjaardag van Hare Majesteit de Koningin, op den 31 Augustus a.s., op de volgende wijze zal worden gevierd:

1°. bij zonsopgang zullen de vlaggen op de forten van dit eiland, op de openbare gebouwen en op de gouvernementsvaartuigen, welke binnen deze haven liggen, worden geheschen, terwijl zij met zonsondergang zullen worden gestreken;

2°. de Gouverneur zal des voormiddags te tien ure audientie verleenen ten Gouvernementshuize.

---

jullie al bijna. Maar je begrijpt; Beppie is zoo vreeselijk onder den indruk! Ze is heelemaal van streek. Je mag Zondagavond wel oppassen als je ons een contravisite komt maken. Neem voor alle zekerheid een karabijn mee; je doet op zoo'n oogenblik met dat ding wel niks, maar het geeft toch altijd een rustig idée. Nou, wel te rusten, ik hang af."

Met het doode jong in haar bek was de tijgerin in haar leger teruggekeerd. Zoo lang het beestje nog warm was, bleef ze het likken, likken, alsof ze het daarmee weer ten leven wekken kon. Maar toen het eindelijk koud en stijf geworden was, toen het begon te rieken en zij de vliegen er niet meer af kon houden, droeg zij het den volgenden nacht in haar bek een eind verder het bosch in. Daar het zog haar kwelde, verscheurde zij telkens de nachtstilte met een klagend gebrul, terwijl zij in groote kringen liep, om de plek, vanwaar de lucht van het bederf uitging, die haar neusvleugels deed trillen.

***

De Zondag kwam en de contravisite ging gemaakt worden. Bij daglicht reden toewan en nonja besar weg en door het bosch, waar de ongewone ontmoeting had plaats gegrepen. Toen ze de plaats passeerden, waar het zoo ongeveer gebeurd moest zijn, kwam hij op het geval terug. „Zeg, Luus, ik ben benieuwd of ze ons vanavond zal staan op te wachten". Maar geruststellend voegde hij er aan toe: „Wij zitten achter; Sidon is geen Javaan, maar een Madoerees, een prachtvent en een reuzenchauffeur. Hij weet dat, als er onraad op den weg is, alle lantarens uitmoeten en het groote headlight aan. Tegen zoo'n zoeklicht houdt nog geen olifant stand."

Ze kwamen na middernacht terug; ze hadden zoo gezellig zitten kletsen over Holland met het jonge vrouwtje, dat pas was uitgekomen. En toen ze in het bosch de bocht doorkwamen... stond, Groote God, stond *Jang poenja hoetan* hen op te wachten! De achterpooten in de parit, — de diepe draineergreppel langs den weg, — de voorpooten op het macadam, de loerende kop vlak bij den grond.

De toewan zei drie korte woorden; woorden, die niet in druk te zetten zijn en die hij, op den dag, dat de aartsengel de bazuin steekt, betreuren zal ooit gezegd te hebben. Met zijn linker hand greep hij zijn vrouw, rukte haar van haar zitplaats en drukte haar voor zich neer. Zijn rechter vatte de karabijn. Sidin, de chauffeur, hijgde: „Awash, matjam" — Pas op, tijger. Meteen schakelde hij de kleine lantarens uit, het koplicht aan, gaf vol gas, wierp den wagen op de grootste versnelling en reed recht op *Jang poenja hoetan* aan, die midden op den weg stond. De zescylinder Rolls Royce deed de zware touringcar vooruit springen. Maar *Jang poenja hoetan* wachtte ditmaal niet af wat gebeuren ging. Wagen en tijger sprongen op elkander los. *Jang poenja hoetan* zweefde door de lucht.... en zat met de achterpooten op de bumperstang, onderwijl met de klauwen der voorpooten krabbelend naar steun op de koeler en de motorcaring. De toewan zei weer de drie verderf afroepende woorden en probeerde aan te leggen. Sidin dook onder zijn stuur, maar hield, goddank, vast. Toen werd *Jang poenja hoetan* weggeslingerd, de auto ging over en langs haar heen. Met gewonde flanken, gekneusde en gebroken wervels en ribben kroop ze naar haar leger terug.

— Een week later, toen ze weer over den weg ging, om haar brandenden koortsdorst te lesschen, kraakten bijna tegelijk twee zwaar kaliber Winchester karabijnen. Ze knalden nog eens; met tijgers kan je geen risico's nemen, *Jang poenja hoetan* stond op haar kop, met de achterpooten spartelend in de lucht. Toen brak ze in elkaar.

— De toewans riepen elkaar toe, dat ze zoo dood was als een pier. Ze sjorden haar met rottang vast achter op den bagagedrager van de auto, waarmee ze gekomen waren en reden naar de onderneming terug. Daar aangekomen toeterden ze alles overeind; er werd veel licht opgestoken en toewan en nonja besar riepen hen binnen. *Jang poenjan hoetan* lag met bloed bevlekt in de voorgalerij; toewan besar liet angoer poef — knalwijn — opentrekken. En bij het laatste glas champagne drukte mevrouw de jagers, die haar de huid ten geschenke aanboden, de hand en de administrateur zei, dat hij kranige assistenten had. „Je hebt er alle eer van; je hebt er nachten genoeg voor gestaan. Wat een bof dat ze bij volle maan kwam; dat doen ze anders niet gauw. Ik weet niet wat jullie verder gaan doen, maar ik ga maffen. Slamat tidor. Wel te rusten."

Toen Sidin de Madoerees en Kassimin, de Javaansche tuinjongen, *Jang poenja hoetan* begonnen te villen, zeiden zij voor het eerst, haar met de volle vuist op de doode oogen slaande „*bangsat*" schurk! Dat hadden zij wel uit hun hoofd gelaten, om ooit te zeggen, zoolang *Jang poenja hoetan* nog levend door de rimboe liep. En groot en klein kwam aangeloopen. Oei Moey Liem de Chineesche timmerman en Ali, de Klingaleesche waker en ook al de vrouwen en kinderen. Ze pakten *Jang poenja hoetan*, de ontvelde, en scheurden met messen en nagels de *bangsat*, de schurk, aan viezeltjes. Ja, Oe Moey Liem en Ali vochten met elkaar er om, wie van de twee haar hart op mocht eten en haar lever. En wat er van *Jang poenja hoetan* nog over was, werd den volgenden dag op de passar gebraden verkocht, in stukjes aan een houtje geregen als mootjes paling. (*De Nieuwe Eeuw.*) BOREAS.

Onze Koloniale Kas.

De koloniale kas heeft geen klagen. De geldmiddelen blijven in steeds ruimere mate de inkomsten stijven.

Het 2e kwartaal was al even gunstig, als het 1ste kwartaal, en alles laat zich aanzien, dat dit jaar, ook zonder verhoogde belasting, nog voordeeliger zal eindigen als het afgeloopen jaar.

Aan *belastingen* bracht het *2e kw. op:* voor het hoofdeiland
398.587 fl. *het vorig jaar* 351.443 fl.
aan inkomsten van onderscheiden aard
165.461 fl. *het vorig jaar* 142.032 fl.

564.048 fl *totaal*, het vor. jaar 493.475 fl.

Voor *de geheele kolonie* waren de inkomsten in dit 2de kw. van 1925:

in 1925		*in 1924*
455.236 fl.	aan belastingen	400.463 fl.
190.066 „	ink. v. ondersch. aard	180.064 „
645.296 fl.	*totaal*	580.527 fl.

terwijl het ¼ der raming over dit 2e kw. van 1925 bedroeg:
359.800 fl aan belastingen
139.801 fl aan ink. v. ondersch. aard

499.601 fl dus een hoogere opbrengst boven de raming: **145.695 fl.**

Over de eerste *zes maanden* van dit jaar krijgen we het volgende overzicht over de koloniale geldmiddelen:

	in 1925	*in 1924*
aan belastingen	885.053	720.865
aan ink. van ondersch. aard:	372.480	368.917
	1.257.533	1.107.782

Terwijl de raming over deze *afgeloopen zes maanden* bedroeg
aan belastingen 719.600 fl
aan ink. van van ondersch. aard 279.602 „

999.202 fl

Bij deze raming dient nog opgeteld een bedrag van 65.000 fl zijnde de raming over een half jaar opbrengst van verhooging door herziening van eenige middelen, doch niet tot uitvoering gekomen, dus
999.202
65.000

1.064.202 fl. Zoodat deze raming, ook met deze 65.000 er bij gerekend over dit eerste half jaar reeds met bijna 2 ton aan meerdere inkomsten overschreden wordt.

Wij mogen wèl tevreden zijn.

Geslaagd.

Voor de Vereeniging van Leeraren in Talen en Handelscorrespondentie (L. I. T. E. H.) te Amsterdam behaalde de Heer LOURENS HENDRIK SCHOTBORGH het diploma voor Engelsche Handelscorrespondentie.

Naar wij vernemen, is het e. v. examen in Handelscorrespondentie (Fransch, Duitsch, Engelsch en Spaansch) vastgesteld op Donderdag en Vrijdag 10 en 11 December, a.s.

Ina Vanterpool.

Woensdagmorgen is de Z.Eerw. fr. RADULFUS HERMUS, wnd. inspecteur van het Onderwijs, met de golet *Ina Vanterpool* van zijn dienstreis naar de Bovenwindsche eilanden in onze haven teruggekeerd.

C. V. BOND.

Het bestuur van de „Curaçaosche Voetbalbond" maakt aan de ingezetenen van Curaçao bekend, dat de competitie wedstrijden zullen aanvangen op den 23sten Augustus 1925.
Opening wedstrijd Sparta-Volharding.

Na afloop der wedstrijden zal aan den kampioen uitgereikt worden een beker, beschikbaar gesteld door den Heer John Boom, welke beker den naam zal dragen van „Boom-wisselbeker."

Er wordt tevens verwacht van het publiek, dat er geen moedwillige vernielingen van de draden op Mundo-Nobo zullen plaats hebben.

Verder wordt bekend gemaakt dat van den 23sten af entreegelden zullen geheven worden voor de zitplaatsen a ƒ 0,25 per plaats, uitgezonderd de middelste bank, die vrij zal blijven voor Zijne Excelentie den Gouverneur van Curaçao.

Namens het Bestuur
Voorz: W. H. Verheyen
Secr: J. A. Hernandez.

Sole Importers: Mensing & Co.

Auto-botsing.

Zondagavond had er een botsing tusschen twee auto's plaats in de Breedestraat van Otrabanda, even voorbij het St. Thomas-College. De eene auto werd geheel vernield. Nog den volgenden dag lag zij langs de straat geheel ineengedeukt en met gebroken wielen. Er vielen gelukkig hierbij geen persoonlijke ongelukken voor.

Waaraan dit ongeval te wijten was, wie het meeste schuld had enz. konden we niet te weten komen. Dat er met een flinke vaart gereden is, valt haast niet te betwijfelen.

Zou over het algemeen in de stad een meer gematigde vaart niet op straffe verplicht kunnen worden? Maar dan moet er ook de hand aan gehouden worden.

In Amerika heeft men een origineele straf voor de overtreders uitgedacht, zooals blijkt uit onderstaand bericht uit Los Angeles van 15 Juli:

Naar uit Los Angeles gemeld wordt is daar een meisjes-studente, die terecht stond wegens te hard rijden met een automobiel, tot een zeer bijzondere straf veroordeeld. Nadat het schuldig over haar was uitgesproken, werd zij veroordeeld tot het overschrijven uit het Wetboek van de bestaande wetten en verordeningen betreffende automobilisten.

Deze wetten en verordeningen beslaan *vijftig dichbedrukte bladzijden.*

De Ex-Idoor.

De *Idoor* bestaat niet meer.

Gelukkig heeft hij alleen maar zijn naam verloren. Te Barranquilla heeft men de *Idoor* overgedoopt en heet hij nu nu voortaan de *Pacifico.*

Berichten door het Agentschap *Condor* alhier ontvangen deelen mede, dat deze week Woensdag 19 Augustus de beide Super-watervliegtuigen *Atlántico* en *Pacifico* na een voorspoedige reis te Amapála in Centraal-Amerika aan de Kust van de Stille Zuidzee zijn aangekomen.

Amapála ligt op een eilandje in de Baai Fonseca, het Zuid-westelijk deel van Honduras, dat aan de Stille Zuidzee, tegen Salvador grenst.

Een nieuwe vliegverbinding.

Deze week was hier op ons eiland een Amerikaan, de Heer SCHLAET, belast om een onderzoek in te stellen naar de mogelijkheid om een vliegverbinding tot stand te brengen met Amerikaansche watervliegtuigen voor handelsverkeer voor 12 personen tusschen La Guayra-Curaçao en Maracaibo. Aangezien de stoombooten tusschen Maracaibo en Curaçao seeds overbezet zijn, moet zulk een vliegverbinding zeker wel kans van slagen hebben.

Wij gelooven, dat alles in deze afhangt van de Regeering van Venezuela, nl. of deze wel genegen is, voor de opening van zulk een vliegdienst toestemming te verleenen. Ook de *Scadta* wacht daarop nog tevergeefs.

TROUWEN OP 15 SEPt. a. s.

Coenraad Christiaan George Philipszoon
EN
Maria Elfleda Buncamper

St. Martin N. G. 28 Aug. 1925.
Eenige en algemeene kennisgeving.

Met de laatste boot een grooten voorraad ontvangen.

Agenten: MENSING & Co.

Dankbetuiging

Bij dezen betuigt ondergeteekende zijn hartgrondigen dank aan den HoogEdelGestrengen Heer Gezaghebber, aan de Eerw. Heeren fraters Lucius en Segismundus en de Heeren J. P. Babijn en Berónico Bislick voor hunne stemmen op zijn persoon uitgebracht bij de laatste verkiezing tot landraad.

Aruba den 31n Juli 1925.

J. B. ARENDS.

The best whisky imported on the Island.
Mensing & C°
Agents.

Te koop

een Pianola, merk „Wurlitzer" in zeer goeden staat, voor minder dan de helft van zijn waarde.
Agent van Pianos en Pianolas
4 R. Th. Palm.

Regen.

Zaterdagmorgen tusschen 6 en 10 uur vielen er bij tusschenpoozen eenige korte en harde regenbuien. In de stad teekende de regenmeter op Otrabanda ruim 9 m. M. In het Oost district o. a. op Montagne viel beduidend minder, met meer dan 3 m. M.

Daarentegen heeft het op sommige plaatsen in de benedistricten nog wat meer geregend dan in de stad.

Doch de geheele week was het overdadig heet, een ware hittegolf streek over ons eiland weer. De Passaat was meestentijds in ruste.

TE HUUR.

De bovenverdieping van ons nieuw gebouw:
Hoek Breedestraat - Keukenstraat.
De bovenverdieping wordt in haar geheel of bij gedeelten verhuurd.
Het gebouw zal vermoedelijk tegen *eind September a.s.* betrokken kunnen worden.
Voor verdere inlichtingen wende men zich tot
2 **MORRIS E. CURIEL & Sons.**

RED „D" LINE OF STEAMSHIPS.

REGULAR SERVICE BETWEEN NEW YORK, PTO RICO, CURAÇAO AND VENEZUELA.
SAILINGS DURING JULY.

1925		S.S. Trujillo	S.S. Carabobo	S.S. Maracaib	S.S. Tachira	S.S. Caracas
Leave	NEW YORK	July 29	Aug. 5	Aug. 12	Aug. 19	Aug. 26
Arrive	SAN JUAN	Aug. 4	„ 10	„ 18	„ 25	„ 31
Leave	„	„ 5	„ 10	„ 19	„ 26	„ 31
Arrive	CURAÇAO	. . .	. . .	. . .	. . .	Sep. 3
Leave	„	. . .	. . .	. . .	. . .	„ 3
Arrive	PTO CABELLO	. . .	. . .	. . .	. . .	„ 4
Leave	„	. . .	. . .	. . .	. . .	„ 4
Arrive	LA GUAIRA	Aug. 7	Aug. 12	Aug. 21	Aug. 28	„ 5
Leave	„	„ 8	„ 13	„ 22	„ 29	„ 8
Arrive	PTO CABELLO	. . .	„ 14	. . .	. . .	„ 9
Leave	„	. . .	„ 14	. . .	. . .	„ 10
Arrive	CURAÇAO	Aug. 9	„ 15	Aug. 23	Aug. 30	„ 11
Leave	„	„ 9	„ 15	„ 23	„ 30	„ 11
Arrive	MARACAIBO	„ 10	„ 16	„ 24	„ 31	. . .
Leave	„	„ 15	„ 20	„ 29	Sep. 5	. . .
Arrive	CURAÇAO	„ 16	„ 21	„ 30	„ 6	. . .
Leave	„	„ 16	„ 21	„ 30	„ 6	. . .
Arrive	PTO CABELLO	. . .	„ 22	. . .	. . .	. . .
Leave	„	. . .	„ 22	. . .	. . .	. . .
Arrive	LA GUAYRA	Aug. 17	„ 23	Aug. 31	Sep. 7	Sep. 12
Leave	„	„ 17	„ 24	„ 31	„ 7	„ 12
Arrive	SAN JUAN	„ 19	„ 26	Sep. 2	„ 9	„ 14
Leave	„	„ 20	„ 26	„ 3	„ 10	„ 16
Arrive	NEW YORK	„ 26	„ 31	„ 9	„ 16	„ 21

S.S. "**Merida**" connecting with S.S. "Caracas" sails from Curaçao for Maracaibo Sept. 3, and Oct. 8, returning sails from Maracaibo Sept. 9 and Oct. 14.
For further particulars apply to
S. E. L. MADURO & SONS.
Agents.

JARABE DE AMBROZOIN

TOS
BRONQUITIS ASMA.
LARINGITIS

JARABE DE

TOS FERINA
TUBERCULOSIS
AFECCIONES RESPIRATORIAS

AMBROZOIN

ALIVIA LA TOS Y LA RESPIRACION DIFICULTOSA, ESTIMULA LA EXPECTORACION, ALIVIA LA INFLAMACION REPRIME LOS SUDORES NOCTURNOS, FORTALECE LA RESPIRACION Y DOMINA EL DESASOSIEGO.

JARABE DE AMBROZOIN
AMERICAN APOTHECARIES COMPANY, New York.

Compañia Trasatlantica

El Vapor
„BUENOS AIRES"
se espera del Pacífico via Colon y Pto Colombia alrededor del 27 de Agosto y seguirá el mismo día a Pto. Cabello, La Guaira, San Juan Tenerife, Cadiz y Barcelona,
El vapor
„LEON XIII"
se espera el 12 de Setiembre de Europa via Cuba y Venezuela, para seguir el mismo dia al Pacífico via Pto Colombia y Colon.
Ambos vapores aceptan carga i pasajeros.
Los Agentes.
S E L. MADURO & SONS.

Koninklijke West-Indische Maildienst.

VAN CURAÇAO

NAAR Pto. Cabello, La Guaira, Trinidad, Barbados en Europa:

SS. "Crijnssen	27 Aug.
SS. "Oranje Nassau"	10 Sept
SS. "Venezuela"	1 Oct.

NAAR Pto. Colombia, Cartagena, Cristobal en Pto. Limon:

SS. "Oranje Nassau"	27 Aug.
SS. "Venezuela"	17 Sept
SS. "Stuyvesant"	1 Oct

NAAR Pto. Cabello, La Guaira, Cumaná, Pampatar, Carúpano, Trinidad, Demerara, Paramaribo en Europa:

SS "Nickerie"	8 Sept

NAAR New York:

SS "Carna"	14 Aug
SS. "Medea"	21 Aug

NAAR Maracaibo:

SS. "Baralt"	18 Aug
SS. "Amazone"	20 Aug

DURANTE LA ESTACION CALUROSA
cuando usted, se fatiga fácilmente y le falta energia, se siente abatido, nervioso, irritable y debilitado, tome una cucharadita de SALVITAE en un vaso de agua.
REFRESCA, VIGORIZA, LIMPIA Y PURIFICA.

Salvitae

Estimula el HÍGADO, y los RIÑONES entona la DIGESTIÓN, limpia y purifica el CONDUCTO INTESTINAL, elimina el ÁGIDO URICO, evita la POSTRACIÓN y la LANGUIDEZ.

KOLYNOS ES ECONOMICO:

Si sumergimos una esponja en agua, su volumen aumenta, pero la esponja misma no aumentará. Lo mismo sucede con muchos dentífricos, a los que se les agrega agua con el objeto de aumentar su volumen. Los tubos resultan más grandes; pero no por ello obtiene usted más dentífrico.

KOLYNOS ES CONCENTRADO:

no se le agrega ningún ingrediente para aumentar su volumen. Menos KOLYNOS se necesita para cada limpieza que con cualquier otro dentífrico.

Un tubo contiene crema suficiente para 100 limpiezas, o sea suficiente para 50 días, usándose dos veces al día.

SI QUIERE HACER ECONOMIA,

exija KOLYNOS: EL TUBO AMARILLO EN CAJA AMARILLA.

El JABON KOLYNOS tiene un perfume exquisito y supera en todos respectos a sus similares. Es un jabón molido, no prensado y por lo tanto, se gasta parejo.

SUB-DISTRIBUIDOR EN CURAÇAO: J. N. WINKEL.

BUITENLAND.

Oregons Schoolstrijd

Oregon, de uitgestrekte, gezonde, bergachtige staat aan de kust van de Stille Zuidzee, in het verre uiterste Noord-Westen, tusschen Californië ten Zuiden en den staat Washington, nabij de Canadeesche grens ten Noorden, is een zeer bloeiende landbouwstaat, en de Columbia-rivier, als belangrijke waterweg, brengt er groote welvaart van scheepvaart en handel in het land. Fruitteelt en de producten van onmetelijke zalm-visscherijen, de hoogst-belangrijke graan-verbouwing en schier onuitputtelijke wouden, waaruit jaarlijks een ongelooflijke hoeveelheid hout verkocht wordt, maken, uit een economisch oogpunt den staat Oregon tot een der belangrijke in de unie.

En dan, — de oppervlakte ervan is bijna tienmaal die van Nederland, hoewel er nog geen millioen menschen leven.

Maar dat alles is niet van zulk belang voor ons, op dit oogenblik, als het einde van den Oregon-schoolstrijd. Die schoolstrijd toch was voor minstens een derde der geheele bevolking van Amerika, — en vooral voor Katholieken — van het grootste principieele belang. Want de wet door den staat Oregon gemaakt, waarbij alle kinderen verplicht werden, de openbare, godsdienstlooze scholen te bezoeken, was een brutale aanslag op de gewetensvrijheid der burgers in zake hun ontastbaar recht, om aan hun kinderen zulk een onderwijs te doen geven, als hunne innigste overtuiging en Christelijke levensbeschouwing noodig oordeelde. En die gewonnen strijd heeft nu bijna 'n paar jaar lang geduurd.

Op 1 Juni j.l. heeft dan het opperste gerechtshof der Vereenigde Staten te Washington, D. C. de z.g. schoolwet van Oregon voor *onwettig* verklaard. In het voorjaar van verleden jaar had reeds het federale districts-gerechtshof van Oregon de schoolwet voor *ongrondwettelijk* gehouden en schorsing van de uitvoering ervan bevolen. Zoodat de overwinning door de Katholieken, geholpen door de Orthodoxe Protestanten en Joden, behaald op de geestdrijverij der antichristelijke wetgeverij, door Ku Klux Klan, den strijdbaren, Schotschen-Ritus vrijmetselaren en de loges der Oranjemannen ontworpen en met alle mogelijke middelen gesteund, tòch een beslissende en schitterende zegepraal genoemd mag worden.

Deze hoogst-belangrijke uitspraak van het hoogste rechts-college der Vereenigde Staten, komt juist een maand vóór dat het „geval-Scopes" vóór komt; vóór dat de anti-evolutiewet van Tennesse waarschijnlijk ook van hof tot hof, tot aan de Supreme Court, aan de hoogste Amerikaansche rechtspraak gaat getoetst worden. Ook met het oog daarop, zal het interessant zijn, eenige der beweegredenen van het opperste hof, in zake het arrest in het geval der Oregon-schoolwet aan te halen.

Opnieuw heeft 't opperste hof, in Washington vastgesteld, dat „het kind niet ter beschikking van den staat is (— is not the creature of the state —) maar volgens het verlangen van de ouders in een school naar hun verkiezing, kan opgevoed worden." En verder: „de grondslagvormende theorie van vrijheid, waarop alle regeeringen binnen deze unie-republiek steunen, sluit alle staatsgezag buiten, om de kinderen naar een vast model groot te brengen (to standardize its children), door hen te dwingen alleen van openbare onderwijzers onderricht te nemen....."

Na deze uitspraken is vervolgens de belangrijkste wel: „De kwestie van het staatsgezag, om op redelijke wijze alle scholen te regelen, te inspecteeren, en toezicht erop uit te oefenen en zoowel de scholen te inspecteeren als de onderwijzers en de leerlingen te examineeren, wordt intact gelaten. Aangezien nog slechts excerpten van het arrest gepubliceerd worden, valt thans niet uit te maken, of hier sprake is van een vindicatie door den staat van een (ondersteld) recht, om een leerprogram ten gebruike der openbare scholen vast te stellen, ofwel dat bedoeld citaat niets meer beteekent, dan een terzijde-stellen van een kwestie, welke in het onderhavige geval niet aan de orde was. Met het oog op het groote verband, — den aard en de grenzen van staatsgezag in zake het onderwijs, — tusschen het „geval-Scopes" en den Oregonschoolstrijd, haalde ik ook dit citaat uit het arrest van het opperste hof aan. Het raakt immers allemaal de vrijheid van het particulier onderwijs, en tenslotte de gewetensvrijheid van Amerika's burgers. William Jennings Bryan heeft weer de gelegenheid waargenomen, om zijn meening publiek te maken; want, hij zal officieel gemoeid worden in de verdediging van de Tennesee-evolutie-wet. Na in de bladen het arrest over den Oregonschoolstrijd gelezen te hebben, gaf hij als zijn meening te kennen, „dat ouders, die hun kinderen in de evolutie-theorie onderwezen wenschen te zien, hen dan naar de scholen van het bijzonder onderwijs, waar een evolutiecursus in het leerprogram is opgenomen, kunnen doen overgaan!"...

De merkwaardigste opsomming van punten, waar de Oregon-schoolwet de grondwet van de Ver. Staten schendt, door de Katholieke verdediging aangevoerd, is de volgende:

1°. dat de schoolwet eigendom vervreemdt zonder behoorlijk rechtsprocédé;

2°. ouders van hunne rechten beroofd, om de opvoeding hunner kinderen te bepalen en na te gaan;

3° kinderen van hunne rechten beroofd, om nuttige kennis in bijzondere scholen op te doen;

4°. onderwijzers van hunne rechten beroofd, om in eene nuttige en wettelijke beroepsbezigheid een bestaan te vinden;

5°. eischer van zijne rechten beroofd, om bovengenoemde soort scholen in stand te houden en te besturen;

6°. contractueele verplichtingen bemoeilijkt;

7°. willekeurig en onbeperkt gezagsvolmacht aan de staats-schoolopzieners overdraagt;

8°. de vrije toepassing van godsdienstige meeningen overheerscht en inbreuk maakt op de rechten van het geweten;

9°. de rechten van ouders in den staat Oregon knevelt; de rechten namelijk, om hunne kinderen naar bijzondere scholen in andere staten der Ver. Staten te zenden, hetgeen een verkrachting is van die clausule in de grondwet der Staten, welke voorschrift, dat geen staat eenige wet zal maken, of ten uitvoer doen brengen, welke de voorrechten en vrijstellingen van burgers der Ver. Staten zou bekorten of knevelen.

Zoo is dan deze principieele strijd voor het recht der bijzondere scholen in de Ver. Staten, ten voordeele van het Christelijke standpunt beslecht en zijn opnieuw de onaantastbare rechten van oud rs en van de familie, als zijnde de constitutioneele rechten van alle Amerikaansche burgers, door de rechtspraak van het land gewaarborgd. Het prachtige samengaan, niet alléén van alle katholieke organisaties, onder aanvoering der geheele bisschoppelijke hiërarchie, maar ook de volledige medewerking der Katholieke onderwijs-gestichten, van de *„National Catholic Welfare Conference"*, en, — last not least, — van de gelijksoortige strijdvoeders van het orthodoxe Protestantsche Christendom, kan, óók voor Nederland, als een treffend voorbeeld gelden, van de Amerikaansche coalitie methode, waarmee het gevaar, dat het Christendom bedreigt, zóó succesvol bestreden werd.

OPENBARE VERGADERING V. D.
CUR. DRANKBESTR. VER.

op ZATERDAG 29 Augustus 1925, des avs. 8 uur in 't KRANSGEBOUW, waar zal spreken:

den Weleerwaarde Heer Ds. G. J. EIJBERS

Onderwerp:

De Alcohol en de Sport.

Toegang vrij! **Toegang vrij!**

2—3 DE CUR. DRANKBESTR. VER.